

Rannsóknarmiðstöð
um stjórnarhætti

Fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum

Leiðbeiningar um mat á stjórnarháttum íslenskra fyrirtækja

Viðurkenning: Leiðandi fyrirtæki í góðum stjórnarháttum

Rannsóknarmiðstöð í stjórnarháttum við Háskóla Íslands, Viðskiptaráð Íslands, Samtök atvinnulífsins og NASDAQ OMX á Íslandi hafa tekið höndum saman um að veita fyrirtækjum viðurkenningu sem „Fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum“ (Excellence in corporate governance). Þessi viðurkenning er fyrst og fremst veitt til þess að ýta undir umræður og aðgerðir sem efla góða stjórnarhætti. Markmiðið er að viðurkenningin auki trúverðugleika og gagnsæi stjórnarháttanna fyrirtækja gagnvart hluthöfum og öðrum hagsmunaaðilum.

Byggt á Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja

Til grundvallar á mati á stjórnarháttum íslenskra fyrirtækja er ritið *Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja* sem gefið er út af Viðskiptaráði Íslands, Samtökum atvinnulífsins og NASDAQ OMX. Til hliðsjónar eru erlendar leiðbeiningar og fræðileg umræða um góða stjórnarhætti.

Mat fyrir innri uppbyggingu og trúverðugleika

Fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum er fyrirtæki sem nýtir sér góða stjórnarhætti sem tæki til þess að efla skilvirkni og ákvörðunartöku stjórnar og framkvæmdastjóra. Fyrirmyndarfyrirtæki vill jafnframt skapa trúverðugleika gagnvart hluthöfum og öðrum hagsmunaaðilum með því að sýna að það er til fyrirmyndar hvað varðar góða stjórnarhætti.

Áhersla á innri uppbyggingu annars vegar og trúverðugleika góðra stjórnarháttanna hins vegar felur það í sér að mat á stjórnarháttum sé tví þætt. Í fyrsta lagi felur það í sér sjálfsmat stjórnar og framkvæmdastjóra og hins vegar mat óháðra aðila á góðum stjórnarháttum. Mat óháðra aðila er fyrst og fremst til þess að fá staðfestingu á góðum stjórnarháttum fyrirtækis.

Mat á hlutverki, verkefnum, fólki, ferlum og skipulagi

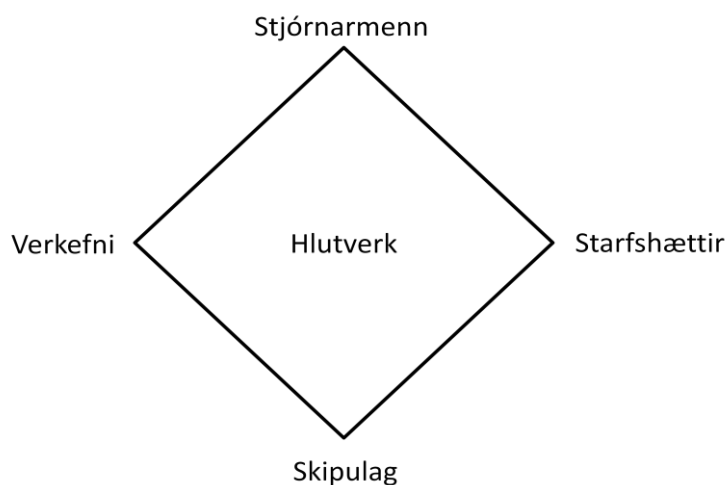
Fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum er metið út frá einföldu líkani sem felur í sér skoðun á hlutverki stjórnar, verkefnum, fólki, starfsháttum og skipulagi stjórnar. Í Fyrirmyndarfyrirtæki þá vinna þessir fimm meginþættir saman sem ein heild sem þýðir að það verður að vera samhengi á milli þessara þátta og þeir styðja hvern annan.

Matið felur í sér að fyrirtæki svari spurningum um stjórnarhætti og fái óháða aðila til að votta að stjórnarhættir séu í raun í samræmi við yfirlýsingarnar. Dæmi um efnisatriði um hvern flokk eru eftirfarandi:

Hlutverk stjórnar

- Hefur stjórn skilgreint hlutverk sitt?
- Hefur stjórn skilgreint hvernig hún ætlar að vinna með framkvæmdastjóra?
- Hefur stjórn skilgreint hvernig hún ætlar að hafa eftirlit með framkvæmdastjóra?
- Hafa valdsvið og ábyrgð stjórnar, stjórnarformanns og framkvæmdastjóra verið skilgreind?

Þættir til mats á Fyrirmyndarfyrirtæki í stjórnarháttum

Verkefni stjórnar

- Eru verkefni stjórnar í samræmi við hlutverk stjórnar?
- Hver eru verkefni stjórnar og hvernig er þeim forgangsraðað?
- Er framkvæmt árangursmat og hvernig er því háttað?
 - o Árangursmat á framkvæmdastjóra
 - o Árangursmat á stjórnarformanni
 - o Árangursmat á stjórnarmönnum
 - o Árangursmat á stjórn
- Hvernig er upplýsingagjöf til hluthafa og annarra hagsmunaaðila háttað?
 - o Upplýsingar á hluthafafundum
 - Fundargerðir
 - Uppfærð hluthafaskrá
 - o Framkvæmd hluthafafundar
 - Boðun funda
 - Framboð til stjórnar
 - o Upplýsingar í ársreikningi
 - Hlutverk stjórnar og upplýsingar um stjórnarhætti fyrirtækisins

- Upplýsingar á heimasíðu
- Tilkynningar til hluthafa og annarra hagsmunaaðila

Skipulag stjórnar

- Er skipulag stjórnar í samræmi við hlutverk stjórnar?
- Er gott skipulag á stjórnarfundum?
 - Hvernig er boðun funda?
 - Hverjum er boðið á fundi?
 - Hver er tíðni funda?
 - Hver er lengd funda?
 - Hver er dagskrá funda?
 - Hvernig er haldið utan um fundargerðir?
- Hvað er aðgengi stjórnar að upplýsingum?
 - Fær stjórn allar upplýsingar sem stjórnarformaður fær?
 - Fær stjórn upplýsingar frá fleiri aðilum en framkvæmdastjóra?
 - Hvernig eru upplýsingar settar fram fyrir stjórn?
 - Hvernig er spurningum stjórnarmanna svarað?
- Hvernig er notkun stjórnar á óháðum ráðgjöfum eða álitsgjöfum?
- Starfar stjórn með innri endurskoðenda og er hlutverk hans skilgreint?
- Hvaða nefndir starfa undir stjórninni og hvernig starfa þær með stjórninni?
 - Er endurskoðunarnefnd
 - Er starfskjaranefnd
 - Er starfskjarastefna
 - Er tilnefningarnefnd

Starfshættir stjórnar

- Eru starfshættir stjórnar í samræmi við hlutverk stjórnar?
- Eru til starfsreglur stjórnar?
 - Hvernig er þeim framfylgt?
- Hvað er ákvörðunarferli stjórnar?
- Starfar stjórn eftir reglum um siðferði og samfélagslega ábyrgð?
- Fer stjórn reglulega yfir áhættuþætti og lætur gera áhættumat á rekstrinum?

Stjórnarmenn

- Eru stjórnarmenn/konur hæfir til þess að framfylgja hlutverki stjórnar?
 - Bagrunnur stjórnarmanna – þekking, reynsla og hæfni
- Á hvaða forsendum er stjórnarformaður valinn?
- Hversu mikið vinnur stjórnarformaður fyrir fyrirtækið?
 - Hvaða störf vinnur hann fyrir fyrirtækið?
 - Hvaða störf vinnur hann fyrir tengda aðila?
- Eru stjórnarmenn í umboði ákveðinni hagsmunaaðila?
 - Fulltrúar hvaða hagsmunaaðila eru í stjórn?
- Hverjir eru óháðir stjórnarmenn?
- Hvernig er samsetningu stjórnar háttað?

- Aldur
- Þekking
- Reynsla
- Kynjahlutfall 40/60
- Hvernig eru nýjir stjórnarmenn þjálfaðir?
 - Hvaða upplýsingar fá þeir?

Nánari útskýringar verður að finna á vef Viðskiptaráðs Íslands og Rannsóknarmiðstöð í stjórnarháttum við Háskóla Íslands í byrjun mars.

